

Latweeschu Awises.

48. gaddagahjums.

No. 41.

Trefschdeenâ, tanni 8. (20.) Oktoberi.

1869.

Latweeschu Awises libds ar faween peelikumeem makfa 1 rubul fubr. par gaddu. Kas us fawu wahrdu apstellers 24 eksemplarius, wehl weenu dabubs flabt parwelti. Za-apstelle: **Zelgawâ** Latw. awischu nammâ pee **Zanischewski**; — **Mihgâ** pee **Daniel Winnis**, teâtera un wehwera eelas fuhri, pee fw. Jabna basnijas jaunata mahzitaja **Mueller** un pee **Dr. Buchholz**, leelâ Alekxander-eelâ Nr. 18. — Wissi mahzitaji, floblmeistere, pagasta walditaji, sribweri un zitti tautas draugi teel lubgti, lai lassitajeem apgabba to apstellerschanu. — Redaktora adresse irr: „Pastor Bierhoff, Konneburg, pr. Wenden, Livland.“

Mahditajs: Daschadas sinnas, Sirna un lubgshana. Par ne-auglitseem auglu-fohleem. Jaaks no Amburgh wissu swebru febninisch. Pateesi waisles zubta. Dsirfsteles. Wisjaunafahs sinnas. Labbibas un pretschu tirgus. Naudas tirgus. Sluddinaschanas.

Daschadas sinnas.

No eelschsemmehm.

No Dohles. Tanni nakti no 14. us 15. Septem-beri Berkawas basnija irr aplaupita un weens semmê is-flahjams dekkis, weens liblu dekkis un weena kristibas blohda irr issagti. Skahde effoht libds 70 rubl.

No Behterburgas. Wissâ Kreewusemmê 19,153,774 rubl. 18 kap. galwas-naudas taggad eenahfoht; to mak-fataju effoht 24,708,527; ta ka us ikkatru galwu zaur zaurim $77\frac{2}{3}$ kop. galwas-naudas isnahf.

No Pinnu semmes. Taggad Kreewusemme ar Swee-drusemme arri faweenota zaur jubras telegrafu. 16. Sep-temberi no Sweedrussemmes to kâbelu eefahza nolaiht un 20. Septemberi laimigi winnu aisswedda us Pinnu semmi pee Sundholmes 10 werstes no Nistattes.

Kaukasus semmê ap to pilfehtu Schemachu 21. Au-gustâ leela semmes trihzeschana bijusi. Schemachâ zitti nammi irr apgahsti un 18 werstes no turrenes Sundi zeems ispohtsihts. Ta semme trihzeja kahdas 15—20 sekundes, winna zehlahs un pasemmojahs kâ jubras wilai. Wifs tas gabbals, kas tâ kustejahs, 5000 $\square$ werstes leels.

No Drenburgas gubernijas raksta, ka tur pee Usu up-pes 4 affis dsirki irr atradduschi dselsohgles. Par to tur gauſchi preezajahs, jo libds schim tur arween malkas-truhkums bijis.

O. P.

No Bahzes. Bahze irr dsimtskunga muischa Kur-semmê Bauſkas aprinki pee Leischu rohbeschahm. Zif siunu, pagasta faimneeki nau baggati; jo mahju lauki irr masi un rente nau wis masa. Minnetâ Bahzes paga-stâ taggad swarrigas leetas notiffuschas. Dsimtskungs B. Juli mehnescha beigâs sch. g. us augstakâs teefas pa-wehli un ar kasaku spehlu weenâ deenâ 8 faimneekus liz-gis isswest no mahjahm tadehl, ka schee irr leeguschees fawas mahjas par dsimtu nopirkt, kâ kungs to gribbejis, un kâ augstajâs Keisars un semmes tehws to labprahl no-wehlejis wisseem mahju-rentneekem. Weens no teem is-mesteem faimneekem man to behdigu gaddijumu stahstija,

fazzidams, ka kungs scheeem pahri darrijis, tohs pehz pahrzeestahm badda-deenahm plaujamu laiku usnemmoht no mahjahm islikdams. Kungs gan scheeem tahs mahjas 9 mehneschi preeksch Jurgeem usteizis, ja schee to mahjas pirkshanu nebuschoht usnemtees. Schee tahs mahjas nespehjuschi pirkt; pirkshanas tirgus effoht par dahrgs. Schee tad tahs mahjas gribbejuschi atdoht un par to ar kungu pehz likkumeem salihkt. Bet kungs ar winneem nau gribbejis nekahdâ salihkshana ee-eet, un tohs no mahjahm lizis islikt, tahs mahjas swescheem pahrdoh-dams. Pee islikshanas teem ta dsihwa manta no pagasta-teefas puffes tikluse eekihlata par magasihnes paradeem, bet ta nedsihwa manta plazzi isfwesta, kur lectus to skallo un saule ballina.

Nestinnu, kas pee tahs faimneeku islikshanas wairahf wainigs, waj kungs, waj paschi tee faimneeki; bet wai-nigi deewegau paschi faimneeki arri bijuschi, ka tee ar labbu prahtu un preeku pee tahs mahju eepirkshanas nau steiguschees un peespeeduschees. Jo laj gan teem tas dahrgais mahju tirgus un tee tufschu gaddi tas leelakajs eemeslis bijis, pee mahjas pirkshanas aiskaweschanas un ne-eespehshanas, tad tomehr warr gan tizzeht, ka tahs leetas ne-ispraschana teem to leelako schlehtsi pirkshanas zellâ buhs likkusi. Jo es dsirdeju ka zitti fazzija: Kâ nu laj mehsh tahs mahjas pehrkam, kad kungs tahs us fawu wahrdu nepahrdohd, bet us leelmahtes wahrda? Zitti at-kal teiza: Ko nu libds mahjas pirkt! tik us 99 gaddeem ween tahs teel pahrdohdas. Zitti atkal runna: Mahju pahrdohschana irr tik naudas iswillschana; jo kad drihs semmi pehz dwehselem isdallischocht, tad pirzejeem tahs mahjas atkal buhschoht atnemt!

Teem pirmeem es atbildu tâ: No feewischkas warr tâ-pat mahjas pirkt, kâ no wihrischka, kad tik feewischka pilnigâ wezzumâ buhdama ar assistenta klahtbuhshanu un teefas apstiprinashanu tahs pahrdohd.

Teem ohtreem falku tâ: Kas pahrdohds, tas irr pah-rdohds, ne us kahdu laizinu, bet us muhschigu muhschibu. Tadehl tee irr tufschu necki, ka mahjas us 99 gaddeem ween teekohht pahrdohdas.

Teem trefschajeem es leezinaju, ka pee mums semme us dwehselem netaps wis isdallita un kad tam arri ween-

reis buhtu janotoef, tad tas gan nenotiks neds muhsu muhschâ, neds appoksch muhsu patoefiga Kreisara. Turklahst japeeminn, ka pee tahdas isdallischanas waldischana netaisnâ wihsê neweenam neds mahjas neds semmi neatnems, bet til pehz wehrtibas warretu atpirkt. Un ta semmes wehrtiba pee mums nekrittihš lehtumâ, bet zelsees dahrgumâ; tadeht es ussauzu it wisseem: Pehrzeet mahjas bes kaweschamas; jo zaur to jums pirzejeem waen tas leelakais labbums teef rohlâ! Nepeewillatees ir zitti tâ, kâ tee mihtee Bahzeneeki!

Fr. Mekon.

No **Birschumuischas** 19. Septemeri. Kâ zittâs mallâs, kâ arri pee mums zauru waffaru leetus no augschenes schtaufftedams nogahsahs us semmi, draudedams apflibzinahst semkopheju jaulas zerribas dahrsôs, laukôs un plawâs; turklahst strahdneekus muddinadams, laj uswakta, ka pa teem ihseem brihscheem, kamehr winsch apubschahs un raffa ischuhst, ikweens knaschi apgreeschahs un laj ferr un grabbj no tahs baggatibas, ko Deewa schehliga rohla schinni gaddâ pilnigi dewuſi. Taggad lauki nokohpti un no wisseem sehjumeem labba rajma, tikween ka graudi ne-effoht no ta smagguma kâ pehrnajâ gaddâ. — Kartoffeli wahji isdewuschees un dauds weetas jayuuſchi. Seena irr ohtr til dauds, zil pehrnajâ gaddâ bijis, jebſchu pa dallai ilgahst ne kâ wajog pagullejees grabbektu gaididams, tomehr barribai wehl geldigs. Magashtnes ischstas tulschas, no schi gadda Deewa swehtibas atkal pildisees. Rudsu sehjas laiks nebij wis idewigs, tomehr lauki irr apsehti. Taggad jau kahdas tschetras deenas pastahw saufs un silts laizinsch, kas rudschheem palihds eeselt us ismittinaschanohs par seemu.

L.....I.

No **Leepajas** 20. Septemeri. Kahdas nedelas no weetas schê lohti leels wehjsch puhta. Brihscheem gan palikka jo lehnahks, bet ne-ilgi sahla atkal puhst, pahwertidamees par leelu wehtru. Wiffu pagahjuschu waffaru ameen stipri wehjains laiks bijis, kas kawewa sweijibu. Tiklai rettas deenas wehji nokluffa un sweinekeem isdewahs ee-ect juhâ un no tur iswilkt kahdu priſchu siws kummosu. 16. Septbr. wehtra nostahjâhs pawiffam. No tahs deenas pastahw rahms, jauks laiks un sweineeki dohdahs knaschi juhâ. Zits no teem pahrwedd labbu lohmu. Tannis deenas, kur wehtra ar juhru brihscham plohsijâhs paleeku, atradda juhmallâ daschas kuggineeku leetas, kâ plankas, dehles un slichperus. Zittâ weetâ juhmalneeki atradda kugga mastâ gabbalu. Bahrga juhra gan buhs sadraggajusi kahdu ar kohkeem lahdetu kuggi, no ka lihds schim wehl neko nesinn. Kahds fweesch kuggu-kapteins schê atnahldams atneſſa sinnu, ka juhâ labbi tahlu leels kuggis ar pilnu lahdiu, bet bes mastem un laudihm. Kapteins kuggi newarrejis nemt lihds, tapehz ka pascham ar saweem laudihm wajadseja raudsibt glahbtees no juhraas breefmas. Kad winsch par to maitatu kuggi schê pajanoja, tad dewahs ar (dampskuggi) to meklehst, bet mek-

faji nahza tulschâ atpalkat. Schorist warren leels leetus ar sibbeneem, pehrkonu un kahdeem stipreem spehreneem bijis. — Pee schê taisama dielszella — bes teem preelsch tam wajadstigeem un fweeschâs semmes apstelletem rihtkeem, par ko Latw. Awises sinnoja — lihds schim zits nekas nebij strahdahts. Bet nu jau uszell pee Leepajas Soulesmuischas, kur dselszelsch ees tuwu garram, weenu pee dselszella peederrigu kohla ehku. Neds arri no Pruhscheem atnahkam dselszella strahdneekus un ar dauds kuggem atweddâ kerrâs un schkippeles. Raffchanas darbs wehl nau sahks, bet ilgi gan wairs nekawesees. — Muhsu pilsehtâ pa scho brihdi behrni mirst ar scharlaffa flimmibu. Arri bahriau nammôs dascheem behrneem schi kaitte uskritta, bet behrni wessekojâhs. Zittam behrnam wehl bes schihs kaites nitna kalla flimmiba. J. Sch-r.

No **Baufkas**. Tanni nakti no 25. us 26. Septemeri Bauflas Pilemuischas Krewin-Kuivu mahjahm laidars nodedsa. Skahde leela, jo bes wiffa lohpu ehdama wehl dauds linnu, 23 aitas, 17 juhkas, 33 sohſis un 1 telfsch fadedsa. Ugguns, kâ dohma, zaur saqteem zehluſees. J. K.

No **Saldus** puffes 25. Septemeri. Kad schoruden us druwahm iseijam, tad it skaidri pehrnaja un schigadda staryibu warram eewehroht. Pehr' nowahkti lauki isstattijâhs kaili it kâ ar slohtu notihriti: til retti kahdâ tihrumâ labbibas laudsi redseja; bet schogad' katrâ drumâ kuplas rudsu, meeschu, ausu un wiswairahk sinu laudses gresnojâhs, ko usstattoht katram firds no preeka lezi. Augusta mehnesim sahkoht, dabujahm ehst jaunu maistri; kas schogad' druzjin mollaſa ne kâ pehrn'. Rudsi un kweeschchi masahk lohne, tadeht kâ salmi dischaki, tiklai graudi paweeqli. Seemas labbiba preelsch nahkama gadda apsehta un labbi eeschlusi. Waffareja irr ittin labba un gandrihs nowahkta; tiklai rettam, kas febbu sehjis, wehl us lauka. Kohku-augli papilnam. Linni gari no auguma; tiklai kartoffelu buhs schogad' masahk, tadeht ka puhst un mas appatschâ. — Isgahjuscha menescha widdu nodedsa Brohzenes muischas lauka schkuhnis. Ar kullamo maschini kweeschus kuhluschchi, no tahs ugguns effoht zehlees. Stipra wehja deht neko newarrejuschi glahbt un ihfâ laikâ wis par pelnu tschuppinnu pahrwehretees. Maschihne glahbta, bet no ugguns skrambata. Skahde effoht aplam leela. J. O.s.l.

No **Baufkas** puffes. Latw. Aw. Nr. 37 rakſija no Bauflas puffes par isgahjuscha un schi gadda staryibu, par labbibas smaggumu, par kohku-augteem, par laiku, par siltumu u. t. j. pr., Nr. 38 kahds jauns rakſneekſ atkal na Bauflas puffes par to paschu leetu stahsta; tiklai ar tahdeem wahrdeem, kur wairahk mehſ paschi aissahrti. Fr. Mekon k. rakſta, ka kahdam skohlmeisterim tanni diwju gaddu laikâ matti palikkuschchi firmi. Brihnummums semmeskophejeem, kas mehſ effam simtu reis wairahk, kâ to skohlmeisteru un kas mehſ tohs gruhthohs

gaddus tapat zeetufchi kà winni. — wehl neweenam matti nau nofirmejuschi to grubtu gaddu deht. Tomehr tizzam, ka zeen, rakstijajs Bauskas apgabbalà pee lahda ftohlmeistera buhs redsejis firmus mattus; bet tohs tad gantàs laifafohlis, jeb zitta lahda waina firmus buhs padarrijs un newis tee grubti gaddi. Tee schauere gaddi mums tohs wehderus par dauds nau speedufchi, jo wiffi bijahm pa-ehduschi, un wehl teem lohti dauds fweescheem ubbageem warrejahm zil nezil palihdeht; tadeht arri winnus negribbam pawiffam-aismirft, bet ka Deewa schehligu pohrmahzifchanu un fwehtifchanu wehl lihds kappu mallas peeminneht. Arri no schi gadda negribbam ta ween fazgibt: „Paleezi tu joprohjam pee mums,“ bet ta: „Kad tu muhsu meefahm un dwehfelehm par fwehtibu, tad paleezi zittadi me.“ Kad kas ar ueredfameem bohftabeem irr rakstijts, tad zilwekam warr miffetees tahdu ueredfamu rakftu lassohft. Arri newarram faprost lahda dalliba Fr. Mekon f. irr, Bauskeneekem ufsoult, laj tohs lahftchus atlaischoht, fo tannis 2 gaddos ejohft peefehjuschi un laj teem no kabbatas leenohft ahrà, kam effohft tannis tulfchòs gaddos eelidufchi. Kad lahds Bauskeneeks Fr. Mekon f. buhtu poradà un negribbetu fcho fawu paradu malft, tad rakstijajs buhtu gudraki darrijs ar fawu paradneeku pee teefas aprunnadamees, ne amifès.

Bauskeneeku wahrdà:

Bauskas pagasta teefas preekschschdetajis: J. Ribbe.
Zerraukftes pagasta wezzakajis: J. Indul.

No ahrsemmehm.

No **Wahzsemmes**. Bahdenes landtaga pirmajis namè leelherzogam tahdu adressi fuhthijs, kas salka, ka Deenaswidus-Wahzsemmes walstihm wiffadà wihfè jafabeedrojahs ar Seemel-Wahzsemmi; tas buhtu par labbu paschahm schihm walstihm, Wahzu tantai un arri wiffai Giropai. Zitti lungi gan stipri pretti runnajufchi un gribbejuschi labbaki zelt Deenaswidus-Wahzsemmes walstiju beedribu, bet uelo newarrejufchi isdarriht. — Arri ohtrè landtaga namè leelherzogam tahdu adressi fuhthijs, kas salka, ka zerre, Deews dohfschoht driht to deenu, fur arri Badenès laudis buhs lohzefti pee tahs weenas faweenotàs Wahzsemmes. Kad schihs 2 adreffes nodewa leelherzogam, tad winsch us tahm atbildeja, winnam effohft leels preeks par to, ka landtags ar waldibu weenprahrtigi dsenahs pehz tahs paschas leetas.

— Grafè Bismarcks wehl lahdu mehnufschus nenahfschoht us Berlini, bet paliftschobht waj fawà muifschà Warzin, waj eefchoht us fawu pilli Mentone Itolijà.

— Tanni runnà, fo Prufschu fehninsch fazzija teem safaukteem landtaga lohzeftem, winsch ihpaschi peeminu, ka Prufschu semmè ar naudas-leetahm wehl neeimoht labbi, tapehz winnam leelafas nodohfchanas japraffa; winsch zerre, ka landtags winnam schoreis pretti neturretees. — Finanzministeris Heid landtagam preekschà lizzis Prufschu walfts cenahfschanas un isdohfchanas, pee

ka redsams, ka 11,219,000 zahl. peetruhft. Tad waldiba praffa, laj landtags wehle peelift 25 procentes pee cenahfschanas, malftchanas un lohpu-faufchanas nodohfchanahm.

— Baières landtags bij fanahzis un weenprahrtigi newarreja zelt fawu presidenti; jebfchu 7 reis to irr zehlfufchi, tomehr arween tifpat dauds stimmes bij 2 kungeem; tad beidschft fehninsch fchòhs laufchu fuhthitus irr aiftraidijis us mahjahm un liks zelt zittus fuhthitus.

No **Austrijas**. Prufschu krohnamentineeks, kas Bihnè ar leelu gohdu fanemts, no turrenes jau tahlahft dewees us Benedigu. Pats Austrijas keisars arri braufschohft us Konstantinopoli un no turrenes us teem fwehtkeem, ar fo Suèzes-kanalu atdarrihs.

— Wiffi 17 landtagi nu fanahfufchi, bet pee winneem labbi warr mahjitees, zil leels nemees Austrijas walfti. Wiswairahft tur, fur laudis no 2 waj 3 tautohm fanahfufchi, pilnajs nemees zellahs; jo iktrè fawu labbumu mekedams aismirft, kas wiffai walftij irr lohti wajjadfigs. Winneem jaspreech, kà us preekschu zels walfts-rahtes lohzeftus, bet newarr atrast tahdu padohmu, kas wiffem patiftu.

No **Franzijas**. Karmeles-muhku generalis grahmatu laudis us to pateru Giàzint un winnam pawehl, laj 10 deenu laifà appokal dohdahs us fawu ftohstere; kad to nedarrihs, tad winnu no katofu draudfes iftumè.

— Rubin pilfchta kalna-razzeji dumpi zehlfufchi un pret winneem wajjadseja fuhthit saldatus. 14 zilweki nokauti, 22 cewainoti; tad tee darbineeki meerigi paliftufchi. — Arri Uweyron pilfchta darhawihru dumpis bijis, un 10 laudis pee ta effohft nokauti.

No **Spanijas**. Arween pret waldibu tahdi dumvineeki zellahs, kas negribb nekahdu fehninu bet republiku. Zittàs weetas winni tohp fakauti, zittàs weetas zellahs atkal no jauna. Waldiba taggad winneem jo stipri gribb pretti turretees, bet meers til ahtri gan wehl nobuhs.

No **Indijas** sinno par leelu baddu un nilnahm flim-mibahm. Gwalior pilfchta 3 neddelàs 2000 zilweki nomirufchi; tas pilfchts Soudpore pawiffam no laudihm atfahts, jo winnam uhdens peetruhka; Kalkuttà Augustà 2000 nomirufchi.

O. P.

Nihl-Indija gan ifflaweta par baggatu un augligu semmi, bet arri tur daschu reis tahds bads useet, lahdu pee mums Giropà gan nemas nepeedfihwo. Schis zellahs gaur aplam leelu faufumu. Kad lectus ihftenà laifà nelihft, tad wiffi semmes augli pawiffam pohftà. No ta laifa, lamehr Enlandeeschi par Indiju walda, gan dauds par to gahdohts, badda nelaimi nogreest. Weetu weetahm grahmji un kanati rakli, atkal zittur dauds zellu taifiti, laj labbibu us wiffahm puffedm warretu aifuhthit. Bet tas irr masums pret tahdu leelu semmi, fur 150 milj. zilweku dshwo. Gan waldiba zil spehdama publejahs, baddu noweht, tomehr kad 1866. gaddà tahda

nelaime usgahja, tad Bengales apgabbalâ 760,000 zilweku baddâ nomirra. Bet fennakôs gaddôs tur wehl wairahl laudis ar baddu mirruschi. Preefch kahdeem simts gaddeem, tanni 1770. gaddâ Bengales dalkâ 10 milj. zilweku ar baddu nomirruschi. Schogad atkal Indijâ aplan leels faufums bijis. Tadeht baidahs, ka tur atkal leels bads ne-izjellahs.

Parisê jittahrtigâ Pohku palkawneeks Fr. Kurowski nomirra 17. Augustâ flimmu nammâ tanni brihnum leelâ wezzumâ no 105 gaddeem.

Italijâ wiswairahl to flepkawu. Tanni 1867. gaddâ 2626 flepkawibas atklastas, us 100 tuhst. eedfihwo-tajeem 11 flepkawas.

Franzijâ nesen wihrelis are druwâ, kad bahrgs pehrtona laiks fazekahs. Gribbedams no leetus glabbatees, eeleen pats labbibas tuppefi un firgu ar arflu atstahj druwâ. Behrkons norihb, wihrelis atrohnahs kahdus fohlus no tuppefcha un eeraug tuppefi isputtinahntu, firgu nospehrtu un arflu druskâs sadawitu, bet tawu brihnumu! wihrelis dsihws un wessels kâ ruttis, bailes pahrlaidis — eet us mahjahm.

E. F. S.

Sinna un luhgſchana.

Manneem zeenijameem draugeem es zaur scho rakstu darru sinnamu, teem turklast mihligi luhgdams, laj tee pee mannis grahmataas rakstidami joprohjam wairs us adreffes til wezmohdiski neraksta: „Wohlgeboren Herrn N. N.“, bet laj til raksta weenkahrtigi un smalki: „Herrn N. N.“, jo „Wohlgeboren“ irr pa Latwisfi — „wessels peedsimmis.“ Bet manna mahte man stahstija, ka es flims esmoht peedsimmis; esmoht wehl 3 deenas pehz dsimschanas kâ wahlodfis brehjis un tad wehl gribbejis nomirt. Waj tad ta nu nau tihra lammaſchana, kad pee mannis raksta: „Wessels dsimmis.“ Grahmataas ar tahdu wirrakstu man jau no tahlenes reebjahs, tadeht es wisseem luhdsu, laj us mannas adreffes tahdus mellus neraksta. Taggad nu gan katram prahtigam wihram laiks buhtu tahdu tituleereſchanas mulkibu atmest. Bezju laiku gohda lankari un augstprahtibas fessas ja-atmest un jagehrbjahs weenkahrtu gaischâ gohdaglistumâ. Es to wezzu laiku rohtu neweenam neds wehleju neds gribbu laupihnt, bet dohſchu katram to eeraſtu gohdu, kamehr to til ween waijadsehs; bet tomehr man jafalka, ka tahdi tumſibas krahmi prahtigeem gaismas behrneem nemas smukki nestahw. Jo es pasihstu wihru, pee ka tohp rakstihnt: „Wohlgeboren“ (Wessels dsimmis), un tas nabadsinſch irr peedsimmis tifs ar leelu kupri muggurâ. Es pasihstu wihru, pee ka raksta: „Hochgeboren“ (Augsti dsimmis), kur tas tomehr dsimmis semmâ, dsikkâ pagrabbâ. Es pasihstu wehl zittu wihru, pee ta raksta: „Hochwohlherwürden“ (Augsti wessels gohda zeenigs), un ſchim wihram ihstas wesselibas un pilniga,

pelnita gohda pawiffam truhft. Waj tad nu ta nau nepazeeschama leekuliba, kad prahtigam zilwekam kahdu pizzinu leeka gohda gribb uslippinaht un to wehl tahdâ wihſe, ka wesselam prahtam par to jafmeijahs? — — Utbalks:

Kluffi, rakstneeks kluffi! Neweens newarr mirt, pirms tam nahwe nau nahkusi; neweenu newarr glabbahnt, pirms tam kays nau israkts. Fr. Mekon.

Par ne-augligeem auglu-fohſeem.

I.

Us diwejadu wihſi tahs wainas zekahs, kas auglu-fohſus padarra ne-augligus; waj no ahrenes zaur nederrigu semmi, weetu un gaisu, waj zaur pascha kohka eekſchligu buhſchanu. Tadeht ja ne-augligu kohku gribbam pahrlabboht, ta' laj papreefch luhkojam no kurenēs waina zekahs.

Semme, gais, weeta un ihſta apkohyſchana katram stahdinam, tikpat arri kohkam pee labbas isdohſchanas irr lohti waijadſiga; tã tad tas nofeek, ka jau kohzinſch dachreis no masahm deenahm zaur fliktu usaufſeſchana irr padarrihts par ne-augligu. Ja jauni kohzini stipri ſuhdotã jeb treknã semmẽ audseti, pehz' wahjakã semmẽ tohp pahrstahditi, ta' ſchee pee labbas maises isluttinati, nu ar melnu maisi barrojami paleet ihſti wahrgulſichi. Ja ir mehrenã semmẽ audsetu kohku ittin wahjã smilti, jeb grantã eestahdifi, jeb arri ja tur, kur wezza ahbele jeb bumbeere nozirſta jeb ispuiſi, atkal tahdu pat stahdifi, eekam ta weeta dsikkâ nau usrakta un ar augligu semmi ſamaisita: ta' tikpat kohks paliks ne-augligs. Winsch daudſ gaddus tur wahrgs, pawaffarã ſebbu isplauks, eedſeltenas lappas, wahjus seedinus, masus auglus un ſarrinus nesdams, lihds kamehr pawiffam nonihks.

Augliga, wairahl ſmagga ne kã weegla, 3—4 pehdas dsikkâ rakta un pahrlabbota semme katram jaunam auglu-fohkam irr derriga, un stahdoht us to jaluhko, ka wahjã, ſarkanã smilti, jeb ohlainã grantã, tikpat wahjſch mahls 6—7 pehd. plattumã irr isrohks, jeb arri ar leelaku dalku augligas semmes ſamaisams. Bet wehl jo gudraki darriſi, — ja melna semmes kahrtu tur til irr plahna un ja appakſch tahs nau labs augligs mahls, kahdu gan retti atrohd, — kohku semmes wirſu stahdidams un til daudſ semmes peewesdams, ka kohka ſaknes warri apſegt. Laj gan darbs irr leels, preefch katra kohzina 2—3 pehdas augſtu un diweis til plattu kalninu augligas semmes ſawest, tad tomehr preezigi augdams un bagatus auglus nesdams kohks puhlinu pehz kahrtas atlihdsinahs. It ihpafchi ſlapjã weetã kohkus tã derr stahdiht.

Stipri wezzu, flimmigu un ne-augligu kohku labbahnt waijag nozirſt un jaunu ahbeli kur bumbeere bij, un bumbeeri kur ahbele stahweja stahdiht. Wahjeem, bet wehl zittadi labbeem kohkeem daudſ jeb maf gan warr palihdſeht, ja tohs gar ſaknehm 4—6 pehd. rinki, waj nu apleij at

struttahm, waj arri ruddeni apleek ar fatreeneschu fuhdu fahrtu un tohs eerohf semmè.

Tapat arri pahrtrekna semme padarra kohku ne-augligu. Winsch gan aug preezigi un katrà waffarà laisch garrus sarrus, bet seedus un auglus pee tahda retti redsefi. Gan daschadi tahdu kohku warr ahdereht, sarrus leekt un augfchanà aiskaweht, tad tomehr wiffas fchihš prohweš dauds jeb maš maitahš kohka wesselibu un pa-ihfinahš winna muhschu. Ja tahdam trakkulim wehl sarrus graifisi, dohmadams ar to winna augfchanu kaweht; ta' tas augš wehl wairahf. Lauj tahdam trakkohf, gan eelſch maš gaddeem kohks pats padarrihs semmi jo wahju, tad neffihš baggatus auglus un ſpirgts un wessels fafneegš leclu wezzumu.

Kad no febbas auglu ſurtes fehklam kohzinsch audsehts un atkal ar febbu ſurti pohtehts, tad tahds ilgi paleek ne-augligš. Ar agru ſurti pohtehts, winsch gan agrahf auglus nestu, bet tomehr ne til agri, zil tas kohzinsch, kas arri no agras ſurtes irr audsehts. Ihstš kohku audsetajs tadeht us to zeeti luhkohš, tiffai no agrahm ſurtehm fehklas feht un kohzius audseht. Tapat arri jauni kohzini dauds gaddus paleek ne-augligi, ja tee, wehl kohku-fkohlā buhdami, arweenu nau tappuschī pahrstahditi, ka laj zaur to panahf dauds un ſmallas faknes. Mas un rupjas, garras faknes pee jauneem kohkeem mums ſcho wainu ſkaidri parahda, un tahdu stahdoht katrs faknes gals ar affu naſi janogreeſch, laj ta wairš garrumā ne-augtu, bet zittas ſahnu faknes laifſu. Tadeht arri dahrfineeki us fermokſli bumbeeres, us paradihſes ahbelem ahbeles un us weiffeles-kirſcheem kirſchus pohte un tahdus ar semmeem krohneem audse, tadeht ka ſcheem minneteem kohzineem ſmallas faknes aug, kas neleen dſikli semmè, bet ſeklā un ir wajakā semmes labrtā pareiſi aug un irr augligi. Kas ahtri auglus no kohkeem grihb ſagaidiht, tas laj stahda tahdus, ar 2—3 pehd, augsteem zelmeem audsetus kohzinus; ſchee arweenu ahtrahf irr augligi, ne kà tee, kam ſarri ſahlahš 6—8 pehd. no semmes.

Daschas kohku ſurtes paſchas no buhſchanas pirmos gaddos irr ne-augligas, laj tahš audsejam kà grihbedami, bet tahš atkal leelaku wezzumu ſafneedi un ſawā laikā tomehr wehl atmètt baggatus auglus.

Augtu-kohki kas pa beeffi kohpā ſaſtahditi, zits zittu apehno un tas ſtiprakajs to wahjako pahraug; tahdi, laj gan semme augliga un gaisš idewigš, tomehr paleek ne-augligi. Saule un wehſch teem ihſteni nepeeteel, winnu pumpurini riſtigi nepeebreest un seedus neneff; tee apoug ar ſuhnahm un lehrpehm, laisch ſmallus un garrus ſarrius un ne retti labbi ſtipra ſeema irr winnu nahwe. Ja kohki nau it leeli un wezzi, ta' no katras ſarpos, jeb kur tee pa beeffi ſtahw, weens ja-iſneem un zittā tukſchā weetaſtaſtahda. Wezzakus kohkus paretti labbahf wajag iſjirſt, laj atlikkuſchi warr atſpirgt un auglus doht.

Ja wezzi kohki paleek ne-augligi, ja teem us wez-zeem, reſneem ſarreem dauds atwaffas aug un ja zitti ſarri pawiffam noſchubſt, ta' tahdeem gan daschreij warr palihdseht, kad ſaufus un ir it wahjus sarrus pawiffam at-greeſch, ir tahš pahrejas atwaffas atneem un to wahju semmi atſpirdſina ar ſuhdeem, jeb treknu semmi un ſtrut-tahm.

(Alf preeſſchu wehl.)

S. Klevers.

Iſaats no Amburgh wiſſu ſwehru lehninſch.

Pee Seemet-Amerikas ſabeedrotahm walſtihn, beſ zittahm wiſſahm wehl weena peederr ar wahrdu Kentuki. Schi walſts irr 1775 Ojuhdses leela ar lahdeem 1,200,000 eedſihwotajeem. Lihds 1770. gaddam ſchi semme balta-jeem zilwekeem bij pawiffam nepaſihſtama. Tanni minnetā gaddā zilweki peh; muhsu ſejas tur apmettahš us dſihwi un daudseem tur labbi klahjajs; jo semme nau wis nabadse. Kohki dauds apbrihnojamas leetas tanni semmè nau uſeetamas. Bet weena alla tur gan wehrā leekama: Ta irr kohki dſikka. Rahdas diwi jubdses zilweki tanni allā semmes wehderā irr eelihduſchi, bet tai dibbenu wehl nau atſneegufchi. Schi alla irr Bowling-Green pilſehtas tuwumā un winnu ſauz par Mammuts-allu, tadeht ka dauds mammutu kauli tur irr atraffi. Mammuti irr jo leeli ſwehri, kas preeſſch teem leeleem uhdens pluhdeem gan paſaulē dſihwojuſchi, bet taggad tee dſihwi wairš nau atrohdam. No teem semmes brihneem es taggad arr negribbu ſtahſiht; laj peeteel, kad wehl peeminnu, ka tur beeffi meſchi, leelas ſalkas gannibas, kur leela Miſſiſſippi ſtraume tekk zauri. Taggad, kà wirſrakſts rahda, ſtahſtiſchu to ſwarrigu dſihwes ſtahſtu, ta wiſſu ſwehru lehnina, Iſaak no Amburgh, kas pats bij weens dſimmiſs Kentukeetiſ.

Iſaaka no Amburgh tehws bij ſtrahdneekſ Kentuki, ar wahrdu Borbuis no Amburgh. Tas no dabbas bij bailigs wihrels, laikam bailigahks, ne kà drudſis; jo zuhka to ta nobaidija, ka tas tuhdaſ us weetas nomirra, un ſchi zuhka ne maš nebij dſihwa, bet nobſt. Ta neſtrehja tam eekohſt lahjās, bet ta karrajajs gaisā, un bij beſ ſohbeem. Tas tā notikka: Wilſehtā kahds trakteera lungs us ſawa gaſtubſcha durwihm bij lizzis uſmahleht meſchazuhku. Verbuis no Amburgh, to bildi no newiſſchu uſſkattoht, tā nobaidijajs, ka tuhdaſ us weetas bij pagallam. Al tawu bailigu wihru!! Schè man ſakkams wahrds prahā ſchajajajs: Ahbols no ahbeles tablu nekriht. Pehz ſchi ſakkama wahrda nu tam dehlam tahdam pat wajjadsetu buht, kahds tehws bijis. Un ja nu tehws bailigs no dabbas, ta' dehlam arr tahdam wajjadsetu buht. Bet ne retti tas tā trahpahš ka ahbols no ſweſcha ſpehka dſihts tablu, tablu no ahbeles aiſwekkahš; tā arri daschlahrt behrni pawiffam zittadi peedſimſt ne kà winnu wezzaki, — no ſejas un no dabbas. Tā tad lehti noteel, ka tam

wissu bailigakajam tehwan, tas wissu drohschakaj's dehs atrohдахs, kà schis stahst's to tuhdał rahdihs. —

Ne wissai isgu laiku preeksch Verbuis Amburgh baiunahwes winna jaunai seewinai kahdu labbu zekagabbaliniu waijadseja eet kahjahm. Preekussuse ta appaksch kahda kupa kòhka ehnà apgullahs un faldi eemigga; jo deena bij filta, kas kaulus darra nogurruschus. Tas bij Juli mehnesi 1811 gaddà. Saldi duffedama ta seewina deesgan ehrmigi sapnoja. — Winnai aplahrt wissa semme grimma eeksch d'iska beidibbena, kur eekschà t'chubklas schnahza un plehfigi swehri krahza. No schi beidibbena trihs wezzi pusfagruiischi schkubni iszehlahs. Weenà no teem schkubneem ta seewina eegahja. Tur eeraud'sija 16 d'sel'ses kailus, isstahditus diwi rindàs. Us wisseem katleem wahki bij wirsà. Ta weenom kalam wahku norehna, un redsi tur lauwas galwa eekschà bij eesahlita. Winna ataisija to ohtru katlu un redsi tur lauwas kettas bij eekschà, — tàpat eesahlitas. Seewina wisseem katleem wahkus nozehla un katra kahda dalka no lauwas bij eesahlita, kà preeksch kufnas un mahju bruhkes derriga. Nu ta atkal gahja pee ta pirma katla, isnehma to lauwas galwu no ta fahluma un to zehla pee sawahm luhpahm. Tuhdal winnas mutte isplehtahs platta, platta, un ta to lauwas galwu norihja wesselu, bes nekahdahm mohlahm. Pehz tam ta gahja pee teem zitteem 15 katleem, isnehma no teem wissus tohs lauwas gabbalus un tohs aprihja. Kas nu notikka? Nu winnas wehderà tik breefmiga lauwas ruhshana bij d'sirdama, ka tas aprihtais tur buhtu atd'sihwojees un nu pehz barribas ruhktu. — Schis trohknis to seewinu istrauzeja no meega: — ta atmođdahs. —

Sawam wihram ta seewina to sapni nestahstija, laikam tadeht ka tas bij tik bailigs, bet ta to kahdam kaiminam isstahstija, un tam luhdsà winnai fazzibt, to tahds breefmigs un ehrmigs sapnis nosihmejoht. Un tas winnai to sapni tà dehweja: — Tu d'semdesi weenu de hlu un tas tohs plehfigus swehrus darrihs rahmus.

Sawà laikà ta seewina arri d'semdeja dehlu, un sw. Kristibà tas dabuja to wahrdu Zsaaks. Nu dehlina mahte sawam wihrinam preezigi to sapni un ta kaimina dehwehshanu isstahstija, gribbedama israhdiht kahds liktens schim puistim gaidams. Tehws, to d'sirdedams, no smeekleem wehderu nowarreja waldiht. Jo kà gan tas warreja tizzeht, ka lauwas baidisees no winna dehla, kamehr pats tehws no sakka behdsà. Un tomehr tas sapnu isstahstijaj's nebij mellojis, laj gan tehws to nedabuja redseht; jo tas daud's deenas pehz dehlina d'simshanas nekaitija: — Winsch nomirra us eelas zaur zuhkas isbeedeschanu. Masaj's Zsaaks jau pat behrnu deenas masajeem swehrineem iszehlahs par kahninu, un tà to preekschluddinaschanu jo agri peepildija. Mas buhdams, tas nespehleja wis ar lellehm un nedshwahm leetahm, kà zitti behrni, bet winna spehles draugi bij kufoni, muschas, lapfenes, kuffkaini

u. t. j. pr. Un tas tik ruhpiigi ar winneem apgahjohs, ka teem neweenu kahjinu, rad'sinu un spahrninu nenolauša. Deelahs tappis, jau ar t'chettlahjigeem draud'sibu wedda un pahr teem waldija. Sawas wakkarinahs tas ne-ehda weens pats, neds arr ar zitteem behrneem kohpà, bet to tas darrija kahdà schkubni, kur ap winnu tee mahju swehrini sapulzinajahs. Zsaazinsch kà kahninsch un maies tehws schkubna widdà fehdeja, un pelles, schurkas, kirsakas, kà ihsti pawalstneeki, pasemmigi tam aplahrt tekkaja. Un tas no sawahm wakkarinahm katram sawu dallinu pefucedsa. Mahte gan ar labbu gan ar launu winnu no tahdas swehru un muhd'schu draud'sibas gribbeja atlabbi-naht. Bet mahtes luhgschanas un pehreeni ne ko nelihdseja; Zsaaks bij un palikka swehru mihtotaj's. Sawà septità gaddà eekahpdams, Zsaazinsch jau wisseem sird'sineem muggurà lehza. Nekas nelihdseja; sirg's warreja spert un lehft, kad masaj's jachtneeks tam tik bij muggurà, tad semmè to wairs newarreja nosweest. Tik mendschigi tas ar sawahm masahm ziszinahm sirga muggurà pratta noturtees. Drihs winsch bij tas maktigakaj's jahjeje wissà Kentuki. No wissa apgabbala tam tohs trakkakohs sirgus peewedda preeksch eejahshanas. Un Zsaaks tohs peeklahjigi pratta dihdihht, tà ka tas tik 12 gaddus wez's buhdams zaur sirgu eejahshanu ween jau pats sew pilnigu pahrtikshanu warreja nopelniht.

Mahte scho swehru draugu un pahrwaldneeku deewa-bihjigi aud'sinaja. Kahdu deenu Zsaaks Bihbelè lassidams usgahja tur tohs wahrduš ko Deews us pirnu wiru un seewu runnajis fazzidams: „Beepildeet wissu to semmi un darreet to sew paklausigu. Waldeet par siwihm jubrà, par putneem gaisà un par wisseem swehreem, kas wirs semmes leen.“ Zsaaks, tohs wahrduš lassijis, dolmaja un pats sew wajzaja: Kad nu pehz Deewa pawehles zilwekam par wisseem swehreem buhs waldiht, kà tad tas nahk, ka winsch no tihgera behg un no lauwas sewi leekahs saplohstees?! Tee plehfigi swehri tik tadeht ween irr tahdi breefmigi, ka meh's effam tik masduhshigi. Tas mums nekalahjaj's winnus bihtees, bet teem preeksch mums buhs drebbeht. Laj gan teem spehks un breefmiba, tad tomehr tee irr bailigi un nespehzigi, un weena sihwa eeskattishanahs winnu azis jau peetiks darriht par bailigeem un teem rahdiht, ka zilwekam ta wirstohka, un ka winneem preeksch zilweku gudras warras jalohkahs. Scho sawu issazzitu prahtibu tas arr driht darbòs jo pilnigi israhdija. Wissu sawu wakkas laiku Zsaaks no Amburgh pawaddija Kentukas meschòs. Tur winsch kehra wilkus, lapfas, biffelus un meschazubkas un tohs rahminaja. Un pateesi tas ne ween leelu pulku no teem bij padarrijis rahmu, bet winsch arr stipri par teem waldija, kà ihst's swehru un meschu gubernators. Jo kad tee plehfigi mescha swehri kahdu mahju lohpinu, trussiti, aitinu, jeb sohstianu bij laupijuschi, tad tee laudis tuhdał nahza pee Zsaaka no Amburgh, laj schis to plehfigu laupitaju apstahpetu,

Wiswairahf reifas tas arri to laupitaju dabuja rohka un to tuhda nosrahpeja, bet arween ta, ka nekahdas affinis nekappa isgabstas. Winna weenigajs eerohjis, ar to tas wiffus mescha nerahthohs strahpeja, bij weens ihjs dselles fisis. Ar to wansch tam wainigam swehram us mugguras fita, bet arween ta, ka tam nekahds lohzeffis netaptu draggahs. Wansch arri to par launu turreja, swehrem to mescha brihwibu laupih. Katram wainigam tas waj krumds waj allas zur lubreschanu krita wirsu, un to pahrmahjis, tuhda atkal laida walla.

Daschi, schohs breefmigus Isaaka darbus dsirredami, dohmahs, ka tas no auguma bijis gauschi leels un no spehka leeliski stipis, un tam jau dohs to milsena wahrdu: Goliats tas II. Ta ne. Isaaks no Umburgh nebij nekahds millsens, bet tahds wihrinsch, til 5 pehdas garich. Tam art nekahds elefanta spehks nebij, bet til stingri wihrischligi lohzeffi un pee tam ihsti tehrauda prahts. Waigs tam nebij bahrgs un breefmigs, ka pehrfona deewam, bet smalks un mihligs, ka kahda feewischka waidfinsch. Un wiina azzis nebij wis spohschas ka spulgi, bet slahbanas un rahmas. Un to mehr wifs waldischanas spehks Isaakam mitta eefsch tahm azzihm. Kad tee plehfigi swehri winnam eefkattijahs azzis, tad tahs teem spihdeja prettim ka magnetiskas elektribas spohschums. Gelfsch tahm tee to zilweku sawu lungu un lehninu ka spohguli pasinna un tam paklauffia.

(Uf preefschu beigums.)

Bateesi waisles zuhka.

Wahzu semkohpibas laikaraksta stahsta, ka Ungarija, Ka ad e zuhka kahda, kam dsimtene irr Amerika, apbehrnojussees. Bijuschi 33 siweni, stary teem 5 nedshwi. Patte zuhka ne-effoht nekahda leela, effoht it melna (ar melneem farreem) un ar nokahruschahm ta sawzamahm elefanta-aufihm. Jau agrahf winnai weenreis bijuschi 14, ohttreis 26. un 3fchu reis 19 siweni. Ptrsn.

Dsirksteles.

- 1) Zilweks mirst, ilgodamees pehz dschwibas.
- 2) Dwi jaukas swaigfnes muhs apspihd: peeminneschana un zerriba.
- 3) Gruhti irr padohtees tahdahm dohmaschannahm, to pascha prahts aisleeds darriht.
- 4) Neeuens wehl zur breefmigahm jubrahm zellu nau atraddis bes zihnischannahs pret nahwes wehtru. Dapehz firds, kas baudijsse behdas, wairahf irr wehrtu, ne ka firds, kas palikfufe bes behdahm.
- 5) Behms wiffu gribb, to ween til reds; bet firmgalwis tahs leetas pasaulé pasihst, un tadeht sinn ka tahs til irr ka spehles, us ihfu laiku mums eedohtas.
- 6) Wezzds laikds wiffas feewischkas wehrpa preefsch waijadfibahm un arri par laika laweschanu. Prassisi, to

winnas darra muhsu laikds? Winnas wiffu wairahf fukka un leef wehrpt.

7) Tas leelakais dsennamajs spehks irraid mihlestiba, prohti naudas mihlestiba.

8) Laiks waj ahtrahf waj wehlahf to taisnibu wedd gaisma.

9) Pasaulé us to ween stahw, ka katrs tanni azzumirkli, kur runna ar zittu, gudrahks israhdahs par scho.

10) Pats sewi slaweht, tas smird; bet zitta zilweka wainas ohst, neweenam nesmird.

11) Dauds zilweki runnaschenu ture par darrischanu, un dohma dauds to darrijuschi, ja dauds runnajaschi.

J.....i.

Wisjaunafahs sinnas.

Madridé tanni 10. Oktoberi (28. Septemperi). Waldiba kortes fapulzei usdewusi nospreest, to laj darra ar tahdeem tautas weetneeku lohzeffeem, kas dumpineeku waddoni bijuschi. Kortes gan spredihis, tahdus no Spanijas rohbeschahm dsibt ahra. — Ka awises sinno: waldibas saldteem isdohdahs wifur dumpineekus uswarreht un dumpi ahtri apspeest, til eefsch Balenzijas pilfehka wehl kahdi pahri tuhstoschi dumpineeki, kurren stary pilfehneeki un it ihpaschi arri dauds lauzineeki usmettuschees un saldteem duhschigi tur turrahs pretti, ta ka waldiba wehl saldati us turrenes bij jafuht. Waldibas saldati, 18 bateljoni stipri, taggad scho pilfehku apsehgere, un ka telegrafs no Balenzijas tanni 14. (2.) Oktoberi sinno, dumpineeki jau gribboht padohtees, kad waldiba winnas strahpe nelikschohf. Waldibas generals atteizis ka tahdu padohschanohs nenemschohf pretti. Pee Aljira 1000 dumpineeku parleeku no saldteem tappa sakanti. — 61 zilweki teem tappa noschauti, 30 sanemti zeeti.

Jelgawa. Tanni 4. Oktoberi Dalbes draudsei no Kursemnes Generalsuperdenta jauna jauka muhra basniza tappa eefwehtita. R. S—z.

Rabbibas un pretschu firgus Rihga, tanni 4. Oktoberi un Leepaja, tanni 27. Septbr. 1869. gadda.

Matfaja var:		Rihga.	Leepaja.
1/3	Fschetw. (1 puhru) rudsu . . . . . 275 sthd	2 rub. 90 kap.	2 rub. 30 kap. f.
1/3	" (1 ") fweefchu 450 —	5 " — "	3 " 80 "
1/3	" (1 ") meefchu 275 —	3 " — "	2 " — "
1/3	" (1 ") ausu . 150 —	1 " 65 "	1 " 10 "
1/3	" (1 ") firnu . 400 —	4 " 50 "	— " — "
1/3	" (1 ") rupju rudsu mitru 2 " 50 "	2 " 50 "	2 " 25 "
1/3	" (1 ") bishdeletu 375 —	4 " 25 "	3 " 50 "
1/3	" (1 ") fweefchu mitru 5 " 50 "	5 " 50 "	5 " — "
1/3	" (1 ") meefchu putrainu 4 " — "	4 " — "	5 " — "
1/3	" (1 ") kartoffeli . . . . . —	—	— 75 "
10 pudu	(1 birkanu) feena 400 —	4 rub. 50 kap.	2 rub. — kap. f.
1/2	" (20 mabz.) fweesta 500 —	5 " 20 "	3 " 80 "
1/2	" (20 ") dselles . . . . . 1 " — "	1 " — "	1 " 10 "
1/2	" (20 ") tabala . . . . . 1 " 25 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") schlichtu appinu —	—	7 " — "
1/2	" (20 ") frohna sinnu . . . . . 2 " 40 "	2 " 40 "	2 " 80 "
1/2	" (20 ") bracka . . . . . 1 " 40 "	1 " 40 "	1 " 80 "
1	muzzu sinnu fehllu . . . . . 850 —	9 " — "	8 " — "
1	" rifu . . . . . 10 1/2 .	11 " 50 "	10 " — "
10 pudu	farfanahs fahls . . . . . 6 " 50 "	6 " 50 "	— " — "
10	" baltas rupjas fahls . . . . . 6 " — "	6 " — "	7 " — "
10	" " smaltas fahls . . . . . 6 " — "	6 " — "	6 " 50 "

Raudas tirgus,

	Rihgā tannī 4. Oktobri 1869.	uspraff.	fohl.
5% waltis-aisleeneschanas biktetes ar winnest. I. aisleen.	158	158	156
" " " " " " " II. aisleen.	154	150	150
5% waltisbankas-biktetes " " " " " " "	87 1/8	87	87
5% Wids. pfandbrieses, uffalkamas " " " " " " "	100	99 3/4	99 3/4
" " " " " " " " " " " " "	92	91 1/2	91 1/2

	uspraff.	fohl.
4 1/2% Kurs. pfandbries. uffalkamas	98 1/2	97 1/2
5% " " " " " " " " " " " " "	93	92
Rihgas-Dinab. dfeisjella akzijas uf 125 rub.	125	123
5% Rihg.-Dinab. " obligazijas uf 125 rub.	—	—
5% Rihg.-Zelgaw. " " " " " " " " " " " " "	107	105

Latw. Awischn apgahdatajs: **Gotthard Bierhoff.**

Sludinašanas.

No Krohna Behrsmuishas pagasta-teefas zaur scho tohp fluddinabts, ka tanni **22. Oktobri sch. g.** Sibyeles (Ziepelhof) Abrihschu mahjas ubtrupe wairahfobhtajiem tays pabrdohti firgi, gobwis, zubtas, rattl, lammanas un daschadas wirtschafstes leetas. 2

Krohna Behrsmuishas teefas-nammā, tanni 30. Septembri 1869. Preefshdetajs: **J. Sidmann.** (Nr. 194.) **Strihw.: J. Engel.**

Tanni **9. Oktobri sch. g.** tays pee Leel-Gezawas pagasta-teefas ta nelaika Leel-Gezawas muishas kolleja **Ernst Draweneck** atihabta manta wairahfobhtajiem pabrdohta.

Leel-Gezawas pagasta-teefa, 11. Septbr. 1869. (Nr. 253.) Preefshschbedetajs: **J. Blimberg.** Pag. teef. skr.: **Mengoht.**

Tanni dšuntsmuishā Warnowig, Kursemmē, Il-lustes aprtki, 14 wertes no Dinaburgas-Witeb-fkas dfeisjella-stanzijas Kreslawka, pee Daugawas kraisteem, **ir mahjas no daschada leeluma pabrdohdamas.** Semme no dauds mahjabim derr preefsh kwefschu fehshanas. Linnus warr wiffās mahjas uf drohfschu isdewibu feht un isaug, tā wieszaur tanni widdā sinnamis, it ihpafchi labbi. Wiffu preefshu pabrdohshana ir weegla zaur tahm pilfshitrahm Kraflau un Druja, kas tuwuz-mā, un bej tam weht Dinaburgas-Witebftas dfeis-jeksch un Daugawa to bohti atweeglina. Pitefshanas notaisshanas warr fairā laikā Warno-wihas muishā dabuht sinnabt. 3

Baron von Klüchener.

Pee Daugawas no **Waldohnes** Dubjahm libdf Bertawas muishai tanni nakti no 13. uf 14. Septembri zeht un fehtas pohstitt un weht daudf stitti darbi darriti no kahderem naktis-wasankem. Kas tur par to flaidru peerahdshaanu dohs, dabubs pateizibas mafku.

Titelintdes muishā tohp jauni un wezzi awdsh-woti **bischu-bohti** pabrdohti. Klachtas sinnas pee muishas polizejas. 2

Baron G. v. Behr.

Belgiskas wahgufmehre

no wislabakas sortes, muzziās no daschada leeluma un arrihsan kasitēs, pabrdohd par lehtaku mafku 3

Daniel Minus

Rihgā, Behwer-eelā, pee linnu-swarreem. Pirzejeem preefsh pabrdohshanas tohp no jennas prezentes atmetas.

Dohbeles Müller nammā warr dabuht to **tratteeeri uf ihri.** Preetitees turpat pee **J. Müller.** 1

Sihdes-kwintes, sarnu un pahrwiltas (apishtas) seides preefsh sijolehm, gitarrehm, schello u. t. j. pr., **astrus** (farpus) preefsh **fidelbogiueem, kolofonium un nohshu-papihri** dabuja atkal uf jaunu un peedahwa wis-lehiakti ta andele no 2

Friedr. Leonh. Kupffer, Zelgawā, Leelajā-eelā.

Wiffas sortes labbako lampu no 40 kap. un wairabl par gabalu, libdf ar teem pederrigeem **bedshnameem materiāleem,** schandrinu un petroleūmu, ir lehti dabujamas Zelgawā, Leelajā-eelā, blakkam bekkerim Renner, ez-lifschu magazinhē pee 1

Blumenau.

Pee

O. W. Krüger,

Zelgawā pee ejara wahrteem,

dabujami wiffadi debti tā: ohfola, ohfscha, behrsa, alfschna, preeces, egles un apfes **dehti un plantas,** tā arri **furnihres** is mahogont, reefitas un ohfscha-kohta; tāpat arri **braktu-dehtus** wiffadā beefumā un garumā, — lehtata zenna 100 gabali par 7 rubuteem; **nomakti,** preeces un egles **balfi.**

Galifschu **ugguns keegeli,** reeres un Portlanda **zements,** **Rufelita almena ohgles,** dubbulta **klinteri** un Stettines un Kreeiwu **keegeli un falki.**

Ihpafchi wiffas leetas, kas pee buhwes waija-dhigas, schē dabujamas. 3

Dfelses nandas-skapjus,

zeeli pret ugguns un sagteem, tā arri **nandas-skapjus** preefsh **eemuhreschanas un kastes** preefsh glabbafshanas no wehrites-papihreem (Documente) pabrdohd no sehgera

Ziemer un beedris

Rihgā, leelā kmilfchu-eelā Nr. 32.

Awpafschrafititais darra sinnamu, ka pee winna bej selta un fudraba-leetahm ir weht dabujamas

jaunfudraba (alsenida)

ehdamas-karrotēs, tehj-karrotēs, sup-ped-karrotēs, tehjas-feeitini, frehjuma-karrotēs, nashji, gaffeles u. t. j. pr. par to lehtaku mafku. Wezgas leetas tohp atkal awfudrabetas, jeb par wuspirfshanas mafku, pee ismihshanas pret jaunahm peenemtas Zelgawā, Katolueelā Nr. 22, fudrabkallejs 1

C. Dannenberg.

Jauti audshinatus anglu-kohtus no daudf wislabafahm fortehm, **ohgu-** un **zitus krumus** peedahwa par lehtu mafku **Wisputtē** skantes- un andeles dahrneefs 1

Fr. Hennings.

Sauhs rangs (meeles) irr awweenu prifsch dabujams Zelgawā **Sepekera bohti** uf tirgus platfcha, blakkam Zebra gastuhim. 2

Latweeschu kalenderi

uf 1870. gaddu

atkal pahrdeweji warr dabuht **pirkt 6 rubuli** par simtu **ne-eseetas** un **eseetas 7 rubuli** par simtu **Keepajā drukkū nammā** pee **Meyer.**

Pee **Bacmeister** un **Bruker,** grahmatu-bohti, Rihgā isnabl un warr dabuht Zelgawā pee **J. Besthorn, Fr. Lucas** un **J. Schab-lowski:**

Rahju-runnas

ko preefsh derrineeem karaktitjis

Jannis Meier,

wezgajs Jaun-Ruzes swannis, taggad **Sattiku** skohlmeisteris.

Breefchwahrdu

peelzjis

A. Bielenstein,

Dohbeles **Wahju draudses** mahzitajs.

Maksa 15 kap.

Pee

J. W. Steffenhagen un dehla Zelgawā nupat tappa gattawa un wiffās

grahmatu bohtēs dabujama:

Kursemes

wezga un jauna

Laika-grahmata

uf to gaddu

1870.

Ar bildehm **puschfota.** Maksa eeseeta 10 kap.